

ADHD – og den medicinske behandling

Citater fra artikel af Jytte Mielcke i "Psykolog Nyt" 2. juli 10, Dansk Psykolog Forening

Fyrre års evidensbaserede undersøgelser synes at kunne påvise, at Ritalin og andre lignende medikamenter er en udbredt kilde til **udviklingsmæssig "forgiftning"**.

Timimi og Leo problematiserer det forhold, at skønt der eksisterer lige så mange undersøgelser, der påviser negativ som positiv effekt af Ritalin og andre lignende medikamenter, er de ikke publiceret i de dominerende medier og anerkendte tidsskrifter.

I perioden 1990-2000 var væksten i anvendelsen af Ritalin syvdoblet. USA tegnede sig dengang for 90 % af hele verdens forbrug af Ritalin.

Medicinske specialister udtaler allerede på dette tidspunkt, at der er tale om eksperimenter, da der er meget lidt viden om langtidseffekten af behandlingen med disse stoffer – især af yngre børn, hvis hjerner i denne periode af deres udvikling i forvejen gennemgår ekstraordinære og enestående forandringer.

Den amerikanske forskning i medicinsk behandling af børn og unge med ADHD synes at lide under et selektive fokus, idet undersøgelser, der synes at dokumentere negativ effekt og risici ved den medicinske behandling, fremstår meget underbelyst.

Der er således undersøgelser, der dokumenterer **vækstproblemer**. Undersøgelser har påvist, at ADHD-stimulanser har en hæmmende effekt på de enzym-processer, som spiller en afgørende rolle i bruskdannelsen, som er vigtigt i **knogle- og skeletopbygningen** (Timimi & Leo, 2009, s. 267). Andre undervurderede dyrefund har vist lignende stimulansrelaterede forsinkelser i hjerneudviklingen, idet der ses forstyrrelser af myelindannelsen og væksten af de neurale dendritter, der har med erfaring og dermed fremtidig **indlæring** at gøre.

Videnskabelige forsøg af Ritalins langtidseffekt på rotter har vist, at stoffet skadede overlevelsen af nye neuroner i hippocampus i de voksnes hjerner. Det konkluderes, at tidlig påvirkning af methylphenidate (stof, der indgår i Ritalin) har vedvarende konsekvenser i form af nedsat neural plasticitet i en hjerneregion, der spiller en afgørende rolle for **indlæring og hukommelse** (Timimi & Leo, 2009, s. 278).

Atter andre undersøgelser har fundet forskellige følelsesmæssige påvirkninger, fx forøget **angst og aggression samt maredt, søvn- og spiseproblemer**. Disse hører også til i gruppen af de dårligt oplyste fund.

Videnskab og markedsføring

På trods af at den medicinske forskning er fyldt med tvetydige udsagn og konfliktyldte resultater og en fortløbende debat, fremstiller medicinindustrien og medierne resultaterne, som om der er entydige, klare fund og enkle svar.

Der er imidlertid en kritisk forskning og litteratur, der påpeger alvorlige risici, men som sjældent får plads i de herskende medier og etablerede tidsskrifter.

Timimi og Leo problematiserer, at selv om der er lige så mange undersøgelser, der påviser negativ som positiv effekt af Ritalin og andre lignende medikamenter, så glimrer de kritiske forskningsresultater ved deres fravær.

Undersøgelser af sammenhængen mellem vedvarende brug af denne type medikamenter og udløsning af psykiske symptomer i form af **depression og selvmord** er mere velkendte.

Meget tyder på, at grænserne mellem markedsføring og videnskabelig aktivitet er blevet elimineret. Der er eksempler på sammenblanding af interesser, således at sponsorer har været upassende involveret i design og udførelse af studier.

Den dominerende opfattelse af, at ADHD primært er et kognitivt fænomen, synes rodfæstet i den forskning, der er funderet i medicinalindustrien, som har en direkte økonomisk interesse i at fasttømre et ortodokst medicinsk syn på problemstillingen.

Under mistanke

”Et kraftigt øget forbrug og rapporter om alvorlige bivirkninger får nu Lægemiddelstyrelsen til at sætte fokus på, om medicin mod ADHD bruges rigtigt hos børn og unge.

(...) De seneste ti år er der sket en tidobling i antallet af patienter, som sættes i behandling med [Ritalin og andre præparater mod opmærksomhedsforstyrrelser, red.].

I samme periode har Lægemiddelstyrelsen modtaget 183 rapporter om bivirkninger, hvoraf halvdelen betegnes som alvorlige og har ført til hospitalsindlæggelse, viser en opgørelse. Mange vedrører psykiske bivirkninger som depression og selvmordstanker, men der er også rapporter om brystmerter og hjer-tebanken.”

(Berlingske Tidende 10. juni 2010)

2009 omtaler Carsten René Jørgensen i Psykolog Nyt den dramatiske vækst i den medikamentelle behandling af børn med ADHD, der er sket i Danmark, svarende til en fordobling inden for de seneste fem år. Han sætter spørgsmålstegn ved, om den eksplosive vækst i diagnosticering og medicinsk behandling udelukkende skal tilskrives behandlingsmæssige fremskridt, eller om væksten hænger sammen med indflydelsen fra en magtfuld medicinalindustri med økonomisk interesse.

Karen Vibeke Mortensen (2009) problematiserer ligeledes i Psykolog Nyt den korte vej til receptblokken, når børn får ADHD-diagnosen. Hun påpeger flere væsentlige problemstillinger, herunder diagnosens symptomfokusering og ignorering af symptomernes omsorgs- og miljømæssige sammenhæng.

Indlægget afsluttes med en undren over den diagnostiske tænknings dominans over den psykologiske viden, hvilket også afspejler sig i de behandlingsmæssige traditioner på området.

Miljøfaktorer overset

Der er enighed om, at ADHD er et paraplybegreb, der på én gang rummer adfærdsmæssige, kognitive og emotionelle problemstillinger.

Uenigheden går på, hvad der forårsager hvad, og hvordan de forskellige vanskeligheder griber ind i hinanden. En vigtig årsag til, at miljøfaktorer er blevet overset, er den vidtstrakte tro på, at ADHD skyldes en genetisk defekt. Der er imidlertid ikke fundet tilstrækkelig videnskabelig accepteret evidens for at støtte denne antagelse.

Behandling

I et indlæg behandler Anegen Trillingsgaard et al. (2009) et engelsk referenceprogram for behandling af børn og unge med ADHD. Det konkluderes, at der på trods af mange sammenfald er mere psykologi i de engelske end i de danske anbefalinger.

Der peges på en kombineret behandling af farmakologi, psykologisk og pædagogisk intervention, hvor den kognitive adfærdsterapi er den mest anvendte og dokumenterede.

